

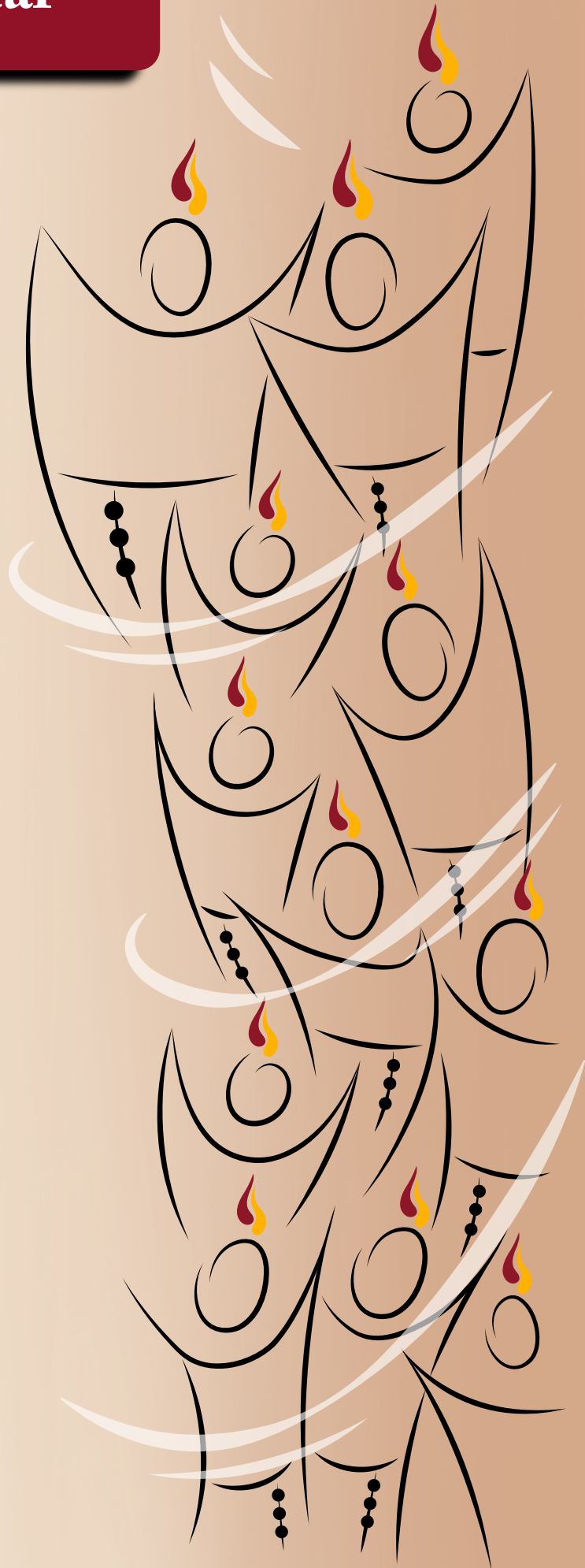
Generalni Ministar

Pismo za svetkovinu Duhova 2024

*A sad, evo, okovan
Duhom idem...*

Dj 20,22

500-ta obljetnica dolaska
manje braće u Meksiko

Uvod

U svom govoru efeškim starješinama, apostol Pavao sažima svoj misijski život. On prepoznaje kako je Duh raspetog i uskrslog Gospodina protagonist njegovog dugog putovanja duša poslanja. On je taj koji ga vodi, usmjerava, uvijek ga tjera da nadilazi samog sebe i mnoge granice.

Ako Duhovi učine da oslušujemo taj povjetarac Duha, ove je godine to će biti posebno u spomen na rane svetog Franje, koje nas vraćaju u središte naše karizme, življenje evanđelja slijedeći put siromašnog i raspetog Krista. U tom se svjetlu danas, 13. svibnja 2024., sjećamo 500te obljetnice dolaska prve dvanaestorice misionara u Veracruz u Meksiku, što ih je poslao generalni ministar Fra Francisco de los Ángeles Quiñones, u slobodi duha koja je bit svakog misionarskog poziva. To je jedinstvena i važna činjenica u povijesti Reda na koju se premalo obraća pozornost. Zapravo, to je najpotpuniji i najvažniji projekt za evangelizaciju naroda Amerike, pravi odgovor na dar Duha.

Živjeti po svetom Evanđelju

Mnoga su braća zaplovila prema Americi vođena željom da žive i naviještaju Evanđelje kroz snažan poticaj reforme franjevačkog života i Crkve za jedan novi svijet. Ovih „dvanaest prvih franjevaca“ - i mnoga braća koja su stigla nakon njih - potječu iz struja španjolskog reformizma tog vremena. Pripadali su provinciji San Gabriel, u kojoj je bilo ishodište najrigoroznijeg pokreta španjolskog franjevaštva u 16. stoljeću. Misijski ideal ove braće rođen je u kontekstu borbe za način života koji se temelji na dvije temeljne crte: evanđeoski radikalizam i kontemplativno pustinjaštvu, u ozračju slobode duha koji poziva na življenje Evanđelja. Intelektualna formacija nekolicine ove braće igra također važnu ulogu u razumijevanju njihovog evangelizatorskog poslanja.

Konkretni cilj misionarskog ideala bio je u svojim počecima prilično neodređen, od misije među narodima Istoka, pa sve do onih među narodima otkrivenim u tajanstvenoj Americi. S druge strane, sjećamo se da je 1524. reforma Crkve, koju je promicao augustinski redovnik Martin Luther, već bila u tijeku i da je jedan od fratara koji su pokušali doći u Meksiko, Fra Juan Glapión, sudjelovao na Wormskom saboru 1521. godine. Prvi plan za organiziranje Crkve u Meksiku 1526. daje nam ideju crkvene reforme kako su je ovi prvi franjevci zamišljali.

Franjevački život kao poslanje vrlo je jasan u uputama koje generalni ministar Fra Francisco de los Ángeles Quiñones daje prvoj dvanaestorici. *„Buduci da ćete usaditi Evanđelje u srca koja ga još nisu primila, pobrinite se da vaš način života ne odstupa od njega. A to ćete učiniti ako pažljivo bdijete nad vršenjem Pravila, koje je utemeljeno na svetom Evanđelju, obdržavajući ga čisto i jednostavno, bez tumačenja i ublažavanja“* (Uputa).

Potaknuti poslušnošću generalnog ministra, prvi franjevci u Meksiku ponovno su promislili životni model svoje braće u Španjolskoj, temeljen na samotijima i malim

zajednicama, kako bi se posvetili evangelizaciji i pastoralnoj skrbi za autohtone zajednice u nedavno osvojenim gradovima Meksika. U vrlo kratkom vremenu njihova je prisutnost veoma narasla. Dogodilo se to dijelom i zato što je način života fratara u početku bio vrlo blizak domorodcima, jednostavan, skroman, lišen pretenzija.

Možemo prepoznati kako je prvi izvor obnovljenog poslanja bila kontemplativna i pokornička dimenzija franjevačke karizme.

Stalno obraćenje, naviještanje Evandjelja i težnja za mučeništvom

U dva misionarska dokumenta s kojima je generalni ministar poslao franjevce u Meksiko, „Poslušnost“ i „Uputa“, vrlo su jasna tri elementa: uzoran život, rad na obraćenju i želja za mučeništvom. Za generalnog ministra prioritet u misiji je oblik života. To su karakteristike koje su prisutne od nastanka Reda. Tijekom stoljeća mijenjale su se kulturne okolnosti u kojima su nastajali misionarski projekti, ali su navedeni elementi uvijek prisutni.

U „Uputama“ nalazimo pojašnjenje kako se oblik života misionara ne smije temeljiti na vanjskim elementima, ceremonijama i običajima, nego na „obdržavanju Evandjelja i Pravila“, to je klauzula koja objašnjava evanđeosku slobodu duha s kojom su braća djelovala u Meksiku. Uvjeren u važnost svjedočanstva života, generalni ministar zamolio je braću da žive u zajednicama i gradovima *„jer bi dobar primjer koji bi vidjeli u vašem životu i u vašem načinu življenja bio jednako koristan u obraćenju kao i riječi i propovijedanje“*. Ove upute su od velike vrijednosti.

Opet u tekstu „Poslušnost“ ministar kaže da se slanje braće u Meksiko događa „kada dan već zalazi u jedanaesti sat“: postojao je dakle snažan osjećaj za povijesni trenutak koji je pozivao na obraćenje i odluku.

Usporedba različitih kultura

Važni aspekti za razumijevanje franjevačke misije u Meksiku nisu samo pustinjački i kontemplativni život prve braće, nego i utjecaj koji je vjersko i kulturno okruženje renesansnog humanizma imalo na te ideale, kao i na kulture kojima misija je bila usmjerena.

Na svom dugom misionarskom putu Franjevački je red, još prije dolaska u Meksiko, došao u dodir s velikim kulturama. Razlika je u tome što je određeno poznavanje kultura dalekog Istoka postojalo već u srednjovjekovnoj Europi, ali u Europi nije bilo poznavanja velikih kultura Meksika i dijela Srednje Amerike.

Bio je to, dakle, sasvim novi susret, ne bez poteškoća, s kojim se ušlo u nepoznati i „sasvim drugačiji“ svijet. Odavde će se roditi djelomično nova stvarnost, sa željom za drugačijim franjevačkim životom, pa i drugačijom Crkvom. To je

bilo moguće zahvaljujući činjenici da je nemali broj prvih franjevaca koji su stigli u Meksiko, zajedno sa svjedočanstvom svojih života, nosio i solidnu kulturnu izobrazbu, zahvaljujući i doprinosima koje je renesansa dala kulturi: zanimanje za umjetnost, jezike i etnografiju. Razumijevanje domorodačkog svijeta uključivalo je, iznenađujuće, njihovu religiju, koju su neki prepoznali kao bogatstvo, a ne samo nešto što treba eliminirati.

Njihovi umovi bili su otvoreni i osjetljivi za ono što su susretali, čak i kod onih koji su bili posvećeni prije svega pustinjačko-kontemplativnom životu. Zbog toga su mogli zamisliti rođenje nove Crkve, koja je bliska ranom kršćanstvu po jednostavnosti i siromaštvu svojih sredstava, slobodna tereta bogatstva i izvanjske pompe, čak i u liturgiji, sposobna živjeti među starosjediocima, nadilazeći europske feudalne modele i privilegije. Redovnički život uistinu je bio uzor iz kojega se moglo crpiti nadahnuće.

Ovaj hod imao je i manje sjajnu stranu medalje. Rizik spajanja „duhovnog osvajanja“ s kolonijalnim; viđenje lokalnih religija samo kao nečeg demonskog što treba iskorijeniti; smatranje starosjedioce „djetinjastima“, „neotesanima“ i „barbarima“ koje treba ispraviti; određena brzina u evangelizaciji, koja nije dopuštala potpuniju inkulturaciju. Vjerski sinkretizam bio je posljedica toga. Raskrižje dvaju svjetova nije bilo tako jednostavno i često se čini da se više poklapalo s nametanjem europskog, nauštrb mogućnosti nečega uistinu novoga. Milijuni mrtvih među domorodačkim stanovništvom vrlo su bolna uspomena. Iz ponovnog čitanja ovih složenih događaja, a time i iz pročišćavanja sjećanja, može se roditi obnovljena povijest. Pomaže nam ono što su pape ponavljali i što je papa Franjo učinio svojim pismom od 27. rujna 2021. predsjedniku meksičkog episkopata: *„Iz tog razloga, u raznim prilikama, i moji prethodnici i ja osobno smo tražili oprost za osobne i društvene grijeha, za sva djela ili propuste koji nisu pridonijeli evangelizaciji“*.

Današnje poslanje našeg Reda

U sjećanju na prvu braću Meksika možemo pronaći svjetlo za našu sadašnjost. Zapravo, sve više ponovno otkrivamo kako obnova života učeništva i poslanja idu zajedno. Potonje, naime, ne odgovara djelima i službama koje se od nas traže i u kojima se, čini se, ostvarujemo. Evangelizacijsko djelovanje proizlazi iz života koji se živi prema evanđelju, kao kontemplativna manja braća u poslanju među i sa siromasima.

Želimo li danas obnoviti svoje misionarsko djelovanje, trebamo svoj život učiniti novim, to jest bratski izabrati prvenstvo odnosa s Bogom, odlučiti se za uistinu bratski život, za sabranost života i za rad koji nas ne udaljava od najmanjih, za poslanje koje se živi zajedno tražeći mir i zajednički dom. To nije opcija, nego imperativ za danas i za budućnost.

Živimo li franjevački život koji je spreman za trajnu reformu, moći ćemo pronaći radost nadilaženja svojih ograničenja, radost napuštanja udobnosti i sigurnosti koje nas anesteziraju i čine da zaboravimo ljepotu i strast našeg poziva kao braće i manjih.

Sve se ustrajnije pitam nije li manjak misionarskih zvanja među nama danas upravo posljedica slabljenja strasti za franjevačkim životom, koji se prečesto poklapao s određenim pastoralnim službama. Želja da temeljito obnovimo svoj život, i to ne samo riječima, nego još većom odvažnošću, bit će izvor misionara posvuda.

Onima koji me uporno pitaju kako Red napreduje, odgovaram da je dobro tamo gdje susrećem braću potaknutu tim željama i s voljom da ih počnu ostvarivati, a loše je tamo gdje se zadovoljavamo samo napredovanjem u onom što već postoji, bez novog pogleda na život i budućnost. Ne možemo tražiti od naše mlađe braće samo da nastave ono što nam je povijest ostavila i ono što čuvamo, često pasivno, uvjereni da je to najbolje za naviještanje Evanđelja danas.

U dubini sam siguran da Duh od nas traži nešto drugo, i to hitno: da imamo hrabrosti dopustiti da nas se gurne izvan naših sigurnosti, čak i onih pastoralnih, da zamislimo i počnemo živjeti „novi“ franjevački život, nov u svojim na oblicima i sredstvima, uz pomoć prikladne pripreme za misiju. Cilj svega ostaje zajedništvo sa siromašnim i raspetim Kristom, koji je naviješten kao Spasitelj svih, koji čini da njegova ponizna i otkupiteljska Ljubav zasja u svakom jeziku, kulturi i vjeri.

Ponovno pokretanje takozvanih „Novih oblika“ života i evangelizacije, ponovno pokretanje nekih misionarskih prisutnosti Reda, razmišljanje o novim načinima organiziranja na područjima gdje se čini da pravni oblici koje imamo na raspolaganju više nisu dovoljni, potreba da započnemo nove stvarnosti i na razini Provincija kako bismo pratili mogućnost i sjeme ponovnog rođenja, sve je to ne samo potrebno, već hitno. To je istinski poziv Duha danas.

Neka nas sjećanje na prvu dvanaesticu meksičke braće i one koji su ih slijedili potakne da prevladamo granice i obveze koje nam se čine nepremostivima i da među nama puše dah Duha koji sve čini novim, ne samo na dan svetkovine Duhova, nego uvijek, jer bez njegovog „svetog djelovanja“ bili bismo ništa, samo tužni čuvari muzeja. Umjesto toga, želimo puno više u ovom povijesnom trenutku koji je za nas milostan!

Zajedno s obnovom naših života tamo gdje jesmo, napominjem da Red u ovom trenutku hitno treba misionare, posebno u Maroku, Turskoj i Rusiji, a svakako i u Svetoj zemlji. Također podsjećam na misije u Amazoniji i na vrijednost naše prisutnosti među domorodačkim stanovništvom mnogih zemalja. Od srca pozivam braću da osluhnu poziv za životom u ovim zemljama kako bi naviještali

Evandjelje svojim životom i, kada se Gospodinu sviđi, svojim riječima: odgovorite velikodušno i s povjerenjem!

Mnogi to već čine na drugim mjestima i tamo život ponovno počinje teći.

Želeći vam Duhove svjetla za novi misijski zanos, pozdravljam vas, s blagoslovom svetog Franje.

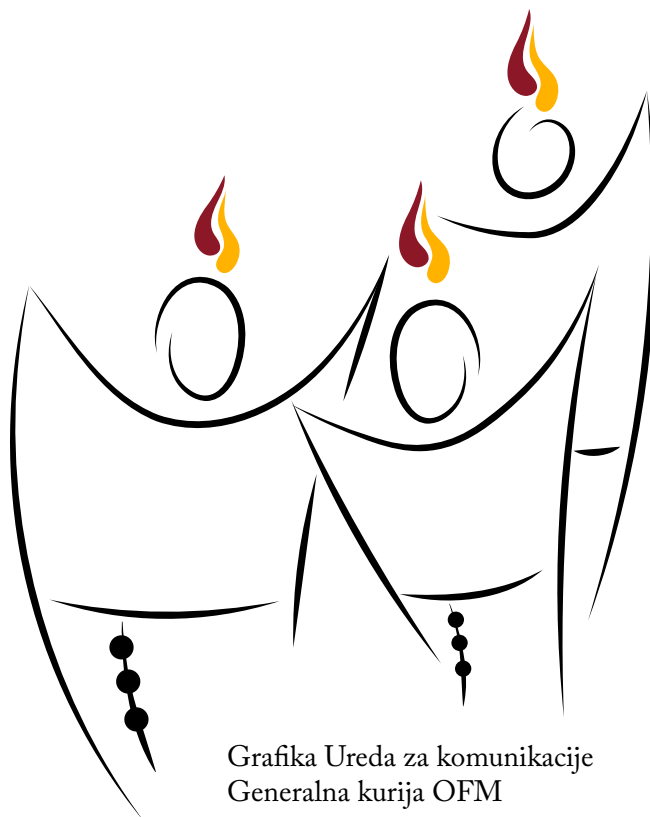
Bratski,

Fra Massimo Fusarelli, ofm
Fra Massimo Fusarelli, ofm
Generalni Ministar

Rim, 13. svibnja 2024.

Prot. 113139/MG-19-2024

Grafika Ureda za komunikacije
Generalna kurija OFM